

Oszczędzanie energii i pieniędzy – Program Zarządzania Energią w Częstochowie

CZĘSTOCHOWA
(Polska)

WPROWADZENIE

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy w lipcu 2003 r. został powołany Inżynier Miejski kierujący Biurem, którego głównym zadaniem jest koordynacja działań związanych z zaopatrzeniem w energię elektryczną, ciepło i gaz, ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków oraz oświetleniem miasta.

O CZĘSTOCHOWIE

Miasto na prawach powiatu w południowej Polsce w woj. śląskim, położone nad rzeką Wartą, w północnej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Liczba mieszkańców na dzień 31.12.2006 r. wynosiła 245 030 osób.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ ENERGETYCZNY W CZĘSTOCHOWIE

Główne działania i rozwój zrównoważony

- kształtowanie ładu przestrzennego i funkcjonalnego miasta
- budowanie pozytywnego klimatu gospodarczego i inwestycyjnego oraz stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości tworzącej miejsca pracy- rozwój potencjału intelektualnego i kapitału społecznego miasta oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców
- harmonizowanie procesów rozwojowych miasta przy poszanowaniu zasad ekorozwoju
- wzmacnianie roli i znaczenia Częstochowy jako silnego gospodarczo, kulturalnie i naukowo ośrodka o znaczeniu krajowym oraz światowego centrum kultu religijnego.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy w lipcu 2003 r. został powołany Inżynier Miejski kierujący Biurem, którego głównym zadaniem jest koordynacja działań związanych z zaopatrzeniem w energię elektryczną, ciepło i gaz, ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków oraz oświetleniem miasta.

Wskazany wyżej zakres działań obejmuje między innymi:

1. Nadzór nad realizacją kierunków i celów lokalnej polityki energetycznej gminy określonych w „Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Częstochowy”;
2. Opiniowanie rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, uwzględnionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
3. Monitorowanie zużycia ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych oraz wody w obiektach, których gmina jest właścicielem;
4. Inspirowanie racjonalizacji zużycia energii oraz wody w obiektach użyteczności publicznej, stanowiących majątek gminy;
5. Doradztwo w zakresie racjonalnego użytkowania energii oraz wody dla jednostek gminy, jak również osób fizycznych;
6. Analizę rynku energii w kontekście funkcjonującej zasady TPA;
7. Współpracę z organizacjami propagującymi racjonalne użytkowanie energii i wody;
8. Współpracę z Radą na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Gospodarki Energetycznej Miasta Częstochowy powołaną zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 241/07 z dnia 26.04.2007 r.;
9. Współpracę ze wszystkimi przedsiębiorstwami zaopatrującymi Częstochowę w media;
10. Działalność w Komisji d/s Lokalnej Polityki Energetycznej Śląskiego Związku Gmin i Powiatów;
11. Opiniowanie nowych aktów prawnych oraz zmian w już funkcjonujących przepisach wykorzystywanych w merytorycznej działalności.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Na terenie Częstochowy działają dwa zinwentaryzowane biomasowe źródła ciepła:

- kotłownia na słomę RSW Rząsawa (ok. 500 kW);
- kotłownia do współspalania biomasy i węgla Częstochowskich Zakładów Przemysłu Zapalczanego (kocioł biomasowy ok. 1,3 MW). Szacuje się, że udział biomasy w pokryciu zapotrzebowania na ciepło w mieście nie przekracza 1%.

Zinwentaryzowano dwie instalacje zużywające biogaz na potrzeby produkcji energii elektrycznej i ciepła. Instalacje te pracują na wysypisku odpadów komunalnych w Sobuczynie oraz w Oczyszczalni Ścieków „Warta” SA. Na obszarze miasta Częstochowy, na rzece Kucelinka (w rejonie ul. Bugajskiej) w 2008 r. rozpoczęła pracę mała elektrownia wodna o mocy generatorów 75 kW, będąca własnością firmy PPUH „MICROSERVICE” A. Kleszczewski R. Bednarczyk.

Pierwsze działania w Częstochowie w zakresie zrównoważonego rozwoju energetycznego:

Na podstawie doświadczeń uzyskanych podczas realizacji w latach 2003-2004, wspólnie z Fundacją na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii z Katowic, międzynarodowego programu „Zarządzanie energią i środowiskiem w budynkach użyteczności publicznej województwa śląskiego”, realizowany jest proces zarządzania energią oraz gospodarką wodno-ściekową w obiektach użyteczności publicznej miasta Częstochowy oraz współpraca w tym zakresie ze spółkami miejskimi.

Celem tego programu operacyjnego jest optymalizacja zużycia mediów i redukcja kosztów ponoszonych z tego tytułu oraz ograniczenie emisji CO₂ i ochrona zasobów wodnych przez oszczędne gospodarowanie.

Obecna sytuacja:

W sposób ciągły prowadzone są działania modernizacyjne, jak również beznakładowe działania w zakresie zarządzania:

- eliminacja nadmiernego zużycia energii i wody,
- regulacja i konserwacja urządzeń,
- bieżąca kontrola warunków rozliczeń oraz aktualizowanych umów z dostawcami mediów,
- wydawanie zaleceń w zakresie zmiany warunków rozliczeń oraz nadzór nad realizacją tych zaleceń,
- pomoc w negocjacjach z dostawcami mediów: przygotowanie opinii, projektów reklamacji i odwołań, monitoring przebiegu negocjacji,
- analiza faktur pod względem zgodności z warunkami umów, taryfami i przepisami branżowymi oraz pomoc w uzyskaniu ich korekty,
- doradztwo techniczne w zakresie eksploatacji instalacji i urządzeń technicznych,
- analiza rozliczeń pododbiorców za pobrane media, pomoc w ustaleniu zasad tych rozliczeń.

Równolegle realizowane są przedsięwzięcia inwestycyjne w pojedynczych obiektach, polegające na modernizacji węzłów cieplnych, częściowej wymianie lub uszczelnianiu stolarki okiennej, jak również dociepleniu ścian i stropodachów.

OSIĄGNIĘCIA CZĘSTOCHOWY

Efekty uzyskane w 2007 r. w stosunku do roku 2003 na skutek zrealizowania działań zarządczych i inwestycyjnych w grupie 121 obiektów oświatowych:

- łączne koszty mediów energetycznych są niższe o 1 635 tys. zł (13,81%), przy jednoczesnej podwyżce ich cen taryfowych;
- łączne zużycie paliw i energii zmniejszyło się o 61 400 GJ (23,44%);
- ograniczenie zużycia energii spowodowało wymierny efekt ekologiczny w postaci zmniejszenia emisji CO₂ do atmosfery o 7 400 ton (23%);
- łączne koszty z tytułu dostarczania wody i odprowadzania ścieków zmniejszyły się o 244 tys. zł (23%), przy jednoczesnej podwyżce cen taryfowych.

RADY CZĘSTOCHOWY DLA INNYCH GMIN

Gmina jest gospodarzem na swoim terenie, od jej aktywności i realizacji polityki zrównoważonego rozwoju zależy jakość życia społeczności lokalnej. Zarządzanie energią i środowiskiem stanowi element lokalnej polityki energetycznej, do realizacji której gminy są zobligowane aktami prawnymi oraz krajowymi dokumentami strategicznymi. Proces ten wymaga kompleksowych, ciągłych działań monitorująco-analityczno-korygujących, realizowanych przez powołaną w tym celu strukturę organizacyjną w porozumieniu i we współpracy z administratorami obiektów. Bardzo istotne są również prawidłowe relacje ze wszystkimi przedsiębiorstwami zaopatrującymi obiekty w media sieciowe i uznanie przez nich samorządu terytorialnego za równoprawnego uczestnika rynku energii.

KORDYNATOR PROJEKTU MODEL W POLSCE

Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” (PNEC) jest pozarządową organizacją pożytku publicznego, od czerwca 1994 r. współpracującą z samorządami lokalnymi.

Obszary działania:

- lokalna polityka energetyczna
- efektywne wykorzystanie energii
- promocja energii odnawialnej
- ochrona klimatu
- edukacja ekologiczna
- wymiana informacji o źródłach finansowania
- poszukiwanie partnerów do projektów

Osiągnięcia:

- uczestnictwo w ponad 40 projektach krajowych i międzynarodowych
- zorganizowanie ponad 90 seminariów, szkoleń, podróży studyjnych i konferencji w ramach projektów finansowanych z programów Unii Europejskiej (TEMPUS, SAVE, ALTENER, INTERREG IIC, IEE), USAID i środków krajowych (NFOŚiGW, MSZ, FIO)
- przeszkolenie ponad 3 500 reprezentantów władz lokalnych
- współpraca z ponad 20 partnerami z kilkunastu krajów
- przygotowanie, publikacja i bezpłatna dyseminacja:
  - 38 000 płyt CD zawierających ponad 300 opisów najlepszych przykładów efektywnego wykorzystania energii, energii odnawialnej i zrównoważonego rozwoju w krajach Unii Europejskiej
  - 5000 egz. poradnika „Zarządzanie energią w budynkach szkolnych”
  - 1 000 egzemplarzy poradnika „Odnawialne źródła energii w Małopolsce”
- opracowanie i wykonanie wystawy 16 plakatów dotyczących odnawialnych źródeł energii eksponowanych w gminach.

WIĘCEJ INFORMACJI

Osoba do kontaktu: Bożena Herbuś

Stanowisko: Inżynier Miejski

Organizacja: Urząd Miasta Częstochowy

Adres: ul. Śląska 11/13; 42-217 Częstochowa

Tel/Fax: (34) 3707-686

E-mail: bherbus@czestochowa.um.gov.pl

Strona internetowa: www.czestochowa.pl

Wzorcowy przykład został przygotowany przez Urząd Miasta Częstochowy przy współpracy Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć „Energie Cités” w ramach projektu MODEL współfinansowanego przez Komisję Europejską (DG TREN – EACI Agency) w Programie IEE oraz przez Francuską Agencję Zarządzania Energią ADEME.

Odpowiedzialność za treść tego opisu wzorcowego przykładu spoczywa wyłącznie na jego autorach. Nie wyraża on opinii Wspólnoty Europejskiej. Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zamieszczonych tutaj informacji.

Strona internetowa MODELu: www.energymodel.eu

© 2008 MODEL

Koorynator
Projektu

Oficjany
Partner

Przy wsparciu finansowym:

Intelligent Energy Europe

